

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 4 listopada 2011 r.

**Pan
Jan Warecki
Wójt Gminy
Wieczfnia Kościelna**

LWA-4101-17-01/2011
P/11/133

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Wieczfnia Kościelna (zwanym dalej *Urzędem*) kontrolę w zakresie gospodarki ściekowej Gminy na obszarach nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej w latach 2009 – 2011 (półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 5 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Urzędu w zakresie gospodarki ściekami na obszarach nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej, z uwagi na nie udokumentowanie sposobu zagospodarowania 43,6% nieczystości ciekłych wytworzonych na terenie gminy w 2009 r. oraz 72,7% w 2010 r.

1. W świetle ustaleń kontroli, NIK zwraca uwagę na brak dostatecznego przygotowania Urzędu do realizacji zdań objętych badaniem określonych w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.²

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.

2. W badanym okresie obowiązywały dwa *regulaminy utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Wieczfnia Kościelna*³ (zwanym dalej *regulaminami*), które określały m.in. minimalną częstotliwość opróżniania zbiorników bezodpływowych, obowiązek podpisania umowy na ich opróżnianie z podmiotem uprawnionym w tym zakresie oraz obowiązek przechowywania dowodu uiszczenia opłat za ww. usługę.

NIK ocenia negatywnie brak działań Wójta Gminy w zakresie nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości obowiązku pozbywania się nieczystości ciekłych zgodnie z postanowieniami *regulaminów*. Uprawnienia Wójta w tym zakresie określa art. 5 ust. 6 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.

Rada Gminy uchwałała w dniu 22 sierpnia 2008 r. górną stawkę opłat za wywóz i transport nieczystości ciekłych w kwocie 20 zł za 1 m³, które nie były przestrzegane przez przedsiębiorców działających na terenie gminy. Z informacji uzyskanych w toku kontroli wynika, że stosowano stawki w wysokości od 21 do 27,32 zł za 1 m³.

Zdaniem NIK, *Urząd* prowadził ewidencję zbiorników bezodpływowych niezgodnie z wymogami określonymi w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Ewidencja zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz przydomowych oczyszczalni ścieków nie określała lokalizacji nieruchomości wyposażonej w zbiornik bezodpływowy, właściciela nieruchomości, jak również adnotacji o posiadaniu przez niego umowy na opróżnianie zbiornika, co uniemożliwiało *Urzędowi* przeprowadzenie kontroli częstotliwości ich opróżniania. Stwierdzono rozbieżności w danych. Zgodnie z ewidencją na terenie gminy znajduje się 325 zbiorników bezodpływowych, tymczasem w składnych do GUS w latach 2009 – 2010 sprawozdaniach SG-01 załącznik 3B podano ponad dwukrotnie większą liczbę zbiorników, tj. 797. Sprawozdanie SG-01 załącznik 3B za rok 2010 r. złożono do GUS dopiero 22 kwietnia 2011 r., tj. po terminie określonym w załączniku do *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2010*.⁴

Zgodnie z art. 6 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, gmina jest obowiązana zorganizować opróżnianie zbiorników bezodpływowych (tzw. zastępczy wywóz) w przypadku gdy właściciel nieruchomości nie zawarł umowy na ich wywóz. Opłaty za zastępcze opróżnianie zbiorników bezodpływowych stanowią zgodnie z art. 6 pkt 11 ww.

³ W okresie od 1 października 2007 do 12 kwietnia 2011 Uchwał nr VII/39/07 Rady Gminy Wieczfnia Kościelna z dnia 29 czerwca 2007 r. oraz w okresie od 13 kwietnia 2011 do dnia zakończenia kontroli Uchwała nr IV/28/11/Rady Gminy Wieczfnia Kościelna z dnia 28 lutego 2011 r.

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 3, poz. 14 ze zm.

ustawy, dochód własny gminy. Brak prawidłowej ewidencji zbiorników bezodpływowych nie pozwolił na ustalenie ilu właścicieli nie miało podpisanej umowy na ich opróżnianie w okresie 2009 - 2010. Natomiast analiza danych otrzymanych od przedsiębiorców⁵ oraz dotyczących zużycia wody w gminie wykazała, że ilość ścieków, które nie zostały wywiezione do stacji zlewnej w 2009 r. wyniosła 58,5 tys. m³, a w 2010 r. – 104,4 tys. m³. W oparciu o górną stawkę opłat oraz koszt wywozu ścieków po cenie rynkowej⁶ (koszt zorganizowania zastępczego wywozu) ustalono, że szacunkowy dochód gminy z tytułu pobieranych opłat mógł zamknąć się kwotą 376,8 tys. zł w 2009 r. oraz 521,7 tys. zł w 2010 r.

3. NIK negatywnie ocenia brak działań *Urzędu* wobec przedsiębiorców posiadających zezwolenie na działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych na terenie gminy nierealizujących obowiązków sprawozdawczych.

Zgodnie z art. 9a ust. 2 pkt. 1 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* prowadzący działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych jest obowiązany do sporządzania i przekazywania wójtowi informacji dotyczącej ilości i rodzaju nieczystości ciekłych odebranych z obszaru danej gminy w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy. Wszyscy przedsiębiorcy złożyli informację za 2009 r., natomiast za 2010 r. spośród 7 informacji złożyło 6. Z tym, że 6 ww. informacji wpłynęło do *Urzędu* w trakcie trwania kontroli NIK (3 za 2009 r. i 3 za 2010 r.), a pozostałe sprawozdania nie zostały zarejestrowane w książce korespondencji *Urzędu*.

Analiza 5 sprawozdań⁷ rocznych wykazała, że dane dotyczące ilości odebranych nieczystości płynnych zawarte w sprawozdaniach złożonych do *Urzędu* różniły się od danych uzyskanych ze stacji zlewnej.⁸

Żaden z przedsiębiorców, w okresie objętym kontrolą, nie wywiązał się z obowiązku określonego w art. 9a ust. 1 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, tj. nie przekazywał Wójtowi, w terminie do 15 dnia każdego miesiąca, wykazu właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu zawarł umowy na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych i z którymi w poprzednim miesiącu umowy uległy rozwiązaniu lub wygasły.

⁵ Według danych ze sprawozdań przedsiębiorców oraz informacji uzyskanych od nich w trybie art. 29 pkt 2 lit. f.

⁶ Do oszacowania kosztów wykonania zastępczego przyjęto najniższą stawkę za odbiór nieczystości na terenie gminy tj. w 2009 – 13,56 zł, w 2010 – 15 zł za 1 m³.

⁷ 3 przedsiębiorców: Zakład Usług Komunalnych „USKOM” Sp. z o.o., P.H.U. „Wiesław”, Z.H.U.

„DROMADER”

⁸ Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków w Mławie.

Obowiązki sprawozdawcze były wymienione w wydanych przedsiębiorcom zezwoleniach na prowadzenie działalności. Wójt Gminy, nie korzystał z uprawnień wynikających z art. 9 ust. 2 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* i nie wzywał przedsiębiorców do zaniechania ww. naruszeń.

4. NIK pozytywnie ocenia działania gminy, których efektem było uruchomienie mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w miejscowości Grzebsk. Decyzją z dnia 27 lutego 2009 r. Starosta Mławski udzielił Gminie Wieczfnia Kościelna pozwolenia wodnoprawnego dla oczyszczalni o przepustowości Q śr. $d = 150,0 \text{ m}^3/\text{d}$.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o :

1. Podjęcie działań w celu skutecznego egzekwowania od właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe obowiązków w zakresie ich opróżniania.
2. Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych zgodnie z wymogami art. 3 ust. 3 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.
3. Egzekwowanie od przedsiębiorców posiadających zezwolenie na zbieranie i transport nieczystości ciekłych przestrzegania obowiązków sprawozdawczych określonych w art. 9a ust. 1 i 2 pkt 1 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*.
4. Terminowe składanie sprawozdań do GUS.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.